

KERTÉSZ ERZSI
Öröklét

TREND

KERTÉSZ ERZSI
Öröklét

TREND

Borítóterv: Roth Péter

Minden jog fenntartva, a kiadvány egészének vagy bármely részének a kiadó írásos engedélye nélküli sokszorosítása, másolása, egyéb engedélyköteles felhasználása – beleértve a kiadvány digitalizálását és ily módon történő többszörözését, nyilvánossághoz közvetítését – szigorúan tilos.

© Kertész Erzs, 2024

© Trend Kiadó, 2024

A kiadó könyveit kedvezménnyel megrendelheti
webáruházunkban:

---

www.mora.hu

1.

Nem szeretnék hízelegni – nem fűződik hozzá érdekem –, de *muszáj* megjegyezmem, hogy a cipője egyszerűen telitalálat! Finom, letisztult, és az ezüst díszcsat sem bántja a szemet, épp csak megcsillan. Elárulja, hol vette?

Bocsásson meg! Hajlamos vagyok elragadtatni magam, ha igényes dolgokat látok. A tárgyak néha megsimogatják a lelkünket, nem gondolja? Mi másban bízhatunk? Minden kiszámíthatatlan. Az időjárás, a közlekedés, a többi ember kénye-kedve, és hogy lekvárt adnak-e reggelire vagy parizert... De egy kecses váza, egy elegáns szoknya, ami már azzal megnyugtat, ha megérintjük a pliszírozott bársony anyagát, vagy egy ízléses tapéta, mondjuk, stilizált virágokkal és madarakkal – ezekre mindig lehet számítani. Most történetesen az ön cipője váltotta ki bennem ezt a kellemes biztonságérzetet.

Elnézést, ha átléptem volna a képzeletbeli határt kettőnk között! Említette, hogy nem ezért vagyunk itt, és higgye el, mindent megteszek, hogy a – hogy is mondta? – „közös megfogalmazott célunk érdekében” munkálkodjam. Bár ha őszinte akarok lenni – hiszen erre kért –, nem látom kristálytisztán, mi célt szolgálnak ezek a beszélgetések. Ne gondolja, hogy nincs bennem kíváncsiság és nyitottság! Meg talán egy leheletnyi szorongás. De attól önök nem ijednek meg. Sőt, igazából szeretik: nyersanyag, amin dolgozni lehet. Dolgozz a szorongásodon! Dolgozz az agressziódon, az önismereteden, a kapcsolataidon! Mintha az egész élet folyamatos munkából állna.

Nem szeretnék eltérni a tárgytól. Attól, hogy hogyan érzem magam. Ha arra gondolok, hogy elmesélem a történetem, hirtelen rémesen fáradt leszek. Ez jó válasz, ugye? Nem próbálom megkerülni a kérdést. Talán némi depresszív felhang érezhető a közlésemből, de egyébként minden rendben. A cipője teljesen feldobott, rá fogok keresni a neten, ha lesz rá alkalom. Sokat segítene, ha megnevezné a márkát, rengeteg keresgéléstől megkímélne, de ha ezzel megszegné a szakmai etikai szabályt, nyugodtan hagyja figyelmen kívül a kérdést. Ha kilépünk innen, és elköszönünk egymástól a folyosón, a lépcsőfordulóban csak úgy, spontán kimondhatná a márka nevét, mintegy önmagának, hangosan gondolkodva, és akkor mégsem kellene annyit kattintgatnom. Hozzáteszem, előfordulhat, hogy ez a fazon csak önön mutat ilyen káprázatosan. Illik a krémszínű nadrághoz és a mintás selyemblúzhhoz. Remek stílusérzéke van. Mások is mondták már? Na ugye.

Igyekszem visszaevickélni a témánkhoz. Hogy érzem magam mindazok után, ami történt. Számtalan fénytörésből vizsgálható a kérdés. Most az esztétikai szempontra koncentráltam, valószínűleg azért, mert a börtön falai között ez érvényesül a legkevésbé, és ki vagyok rá éhezve. Egyelőre nincs szobatársam – vagy cellatársnak hívják? –, de jövő héten állítólag jön valaki. Tele vagyok kíváncsisággal és szorongással, ahogy az ilyenkor lenni szokott. Pontosabban, ahogy elképzelem, milyen lehet a cellatársra várakozás. Amikor nem magunk választjuk a másikat. Nem vizionálok sötét dolgokat – nem az én stílusom –, ezért ne kérdezze, mitől félek. Inkább azt, hogy miben bízom.

Értem, ez csak egy bemutatkozó beszélgetés. Nem is tartom fel, biztos nagyon elfoglalt. Jövő héten folytatjuk. Már nagyon várom.

És akkor tudja... a folyosó végén... az elsuttogott cipőmárka. Ha nem túl nagy kérés.

Igazán semmiség, és ígérem: a mi titkunk marad.

2.

Örülök, hogy újra látom! Sajnos nem jutottam nethez az elmúlt héten, így a cipő után sem tudtam nyomozni. De mindegy is.

Ne értse félre, nem vagyok depresszív periódusban! Bízom az igazságszolgáltatásban, és ha az nem segít, akkor a szerencsében, az isteni kegyelemben vagy a totemállatomban, egy selymes szőrű csincsillafigurában a régi kulcstartómon. Illetve ezek tetszőleges kombinációjában.

Sikerült megnevettetnem! Nagyszerű. A csincsillán mosolyog? Tudom, az ön munkakörében tilos az érzelmkifejezés, de higgye el, engem egyáltalán nem zavar! Emberivé, természetessé teszi, és ha szabad megjegyezmem, az arca ilyenkor egészen megváltozik. Leolvad a komolyság – nem mintha nem lenne meggyőző, kompetenciát és elkötelezett szakmaiságot mutat. De amikor nevet, az arca ragyogóvá válik, a szeme kékje pedig áttetszőbb lesz, még a színe is derűt sugall.

Rendben, beszéljünk rólam. Azt hittem, egy-két alkalmat ismerkedésre szánunk, hogy egy hullámhosszra kerüljünk. Szokott néha olyan érzése lenni, hogy ha nem áldoz kellő időt az egymásra hangolódásra, láthatatlan sziklatömb zuhan ön és a beszélgetőpartnere közé? Az az elméletem, hogy ilyenkor a különböző frekvenciájú hullámok diszsonáns módon interferálnak a két ember közti térben. De ha kellő ideig nézünk érdeklődéssel egymás szemébe, valami oldódni kezd. A hullámok egymáshoz igazodnak, és létrejön az áramlás:

dinamikus, mégis harmonikus. Általában megteszem a szükséges erőfeszítést, hogy én hangolódjak a másakra, hiszen nem várhatjuk el mindenkitől, hogy ismerje ezeket a rejtett törvényszerűségeket.

A szobatársam még nem jött meg, de Ármintól levelet kaptam. Egy szót sem írt, csak két fénykép volt a borítékban, séta közben fotózhatta. Az egyikén egy szőrös hernyó van – szegény azt hiszi, ezzel elkápráztat. Smaragdzöld, meleg, napsárga sávokkal. A másik kép egy erdő részlete. Már színesedik. Itt-ott belobban a vörös, a sárgának is van még ereje, de a fák alján már ott sunnyog a barna, és azt gondolja, hogy senki nem veszi észre. Ha ott lettem volna Árminnal, hosszan meséltem volna neki a színekről, ahogy egymásba folynak térben és időben. Ugyanaz a levél az idő múlásával több színt is áterez magán. Ármin imádja az ilyen beszélgetéseket. Főleg én beszélek, ő csak rábök a dolgokra. Sokára értettem meg, hogy a szívéhez olyan út vezet, ahol én elmondom, amit lát, mert ő nem tudja megfogalmazni.

Ha meglátogatna, a fotókkal mennék a beszélőre. Mesélnék neki az őszi színátfolyásokról, és a szőrös hernyóról is kitalálnék valamit. De nem vagyok biztos abban, hogy bejön. Talán haragszik – azon a módon, amikor alapvetően dühös, de azért küld két fényképet, és ez annyira összetett érzés a számára, hogy bizonyára kilöki a komfortzónájából. Ami amúgy is nagyon szűk.

Nem nevezném büntártnak. Ármin egy fiú, tényleg csak egy fiú, és végül a bíróság is így gondolja majd. Ügyeltem arra, hogy a „bűnnel” egy pillanatig se kerüljön szoros kapcsolatba. Nem lenne képes semmi helytelenre. A maga módján ő egy valódi művész, bár nehéz megfogalmazni, milyen területen.

Egy ideig én is művésznek készültem. Írni akartam, mert az könnyen ment. Jelentkeztem egy középiskolai írótanfolyamra, ahol hétről hétre gyártottam megadott témákban a szövegeket. Majd feltűnt valami furcsaság. Könnyedén, gyorsan megalkottam a szövegeimet, de aztán – huss! – el is szállt irántuk minden érdeklődésem. Nem arról van szó, hogy nem volt kedvem szörendet módosítani, helyesírást ellenőrizni vagy szinonimákat keresni. Az volt a gond, hogy szinte fizikai fájdalmat okozott az újraolvasás. Már-már olyan érzésem támadt, mintha régi családi fényképeket nézegetnék nevetséges frizurákkal, vagy a nagyanyám házába kényszerítettek volna, hogy dohos birsalmaszag, horgolt csipketerítők és hangosan ketyegő kakukkos órák között éljek. A szöveg a születése utáni első percben rendre meghalt a számomra. Kivérzett. A leírás aktusán kívül semminemű érdeklődést nem váltott ki belőlem.

A csoportban felolvastuk egymásnak a műveinket. A többiekéi éltek és virultak, vagy legrosszabb esetben is vegetáltak – hiszen először hallottam őket. De amikor fel akartam olvasni a sajátomat, pánikroham tört rám. Félttem, hogy maga alá temet valami súlyos dolog, rám tekeredik, és lehúz. Majd legközelebb, mondta a tanárom, egy jószágos, bagolyarcú férfi. Csakhogy legközelebb ugyanez történt. Aztán nem mentem többet.

Azóta ha írok is valamit, azonnal kidobom. Az elmúlt pillanatot nem merem újra szemügyre venni. Talán Ármin is így van ezzel, amikor megfigyeli a dolgokat, és ezért értettük meg olyan jól egymást. Én lefordítottam, amit ő látott. Azt hiszem, nélkülem is boldogult volna, de jólesett neki, ha gyorsan elillanó szavakkal igazolom a pillanatnyi élményét. Ettől jelentőségre tett szert a látvány.

Nem lettem tehát író, és ha már itt tartunk, a fényképeket sem szeretem. A kimerevített képek és az ellenőrzött szövegek gyenge kísérletnek tűnnek a számomra, hogy állandóságot teremtsünk a változásban. Hajszoljuk az öröklétet. A biztonságot az örök bizonytalanban.

Árminnak papírja van arról, hogy nem várható tőle érdemi kommunikáció. Hogy közel kerültünk egymáshoz, az egyedül annak köszönhető, hogy vettem a fáradságot, és nagy ügyel-bajjal beléptem az ő világába. Eleinte nem látott szívesen. Később résnyire nyitotta az ajtót, de úgy tett, mintha nem tartózkodna otthon. Engem az ilyesmi sosem tart vissza, ha akarok valamit. És általában akarok, de mindig csak könnyedén, finoman, hogy szinte magától történjen meg, amit elterveztem.

Bettivel nehezebb dolgom volt. Az ő ajtaja tárva-nyitva állt, talán azt sem vette észre, mennyire üres a ház. Mennyire kifosztott. Szíven ütött a vallomása: nem sejtettem, hogy ennyire gyűlöl.

Összevissza csapongok, nehéz lehet követni. Pedig ön igazán figyel – ez ritkaság. Nem görget a fejében heti bevásárlólistát, cizellált ellenérvet vagy kóbor asszociációkat, miközben beszélek. Nagyon jólesik.

Olyan embereket kerestem, akiket észre sem vesznek. Ez volt a kulcs: a láthatatlanság. Nehéz őket megtalálni, hiszen rájuk sem nézünk. A huszonkettes csapdája. Akik elsőre feltűntek, azonnal kiesetek. Akik másodjára, tartalékba kerültek. Végül azonban, ha az ember elég kitartó, megnyeri a csatát. A láthatatlanok mindenhol ott vannak. Nem úgy értem, hogy nincs anyagi testük, fizikai formájuk. Egyszerűen nem hordoznak annyi érdemi információt, hogy figyelmet szenteljünk nekik. Ilyen volt Betti, Ármin, és így találtam meg Pistát is.

Rajmundnál pont az ellentétes szempont érvényesült. Rajmundra muszáj volt odafigyelni. Egy bűvártanfolyam elméleti képzéséről kifelé jövet szólítottam meg. Pontosan emlékszem a jelenetre.

– Ööö... elnézést. Nem tudja, itt lehet víziszony elleni kezelésre jelentkezni?

Csodálkozva nézett rám, a szája sarka megrándult, de nem mert nevetni.

– Lehet – mondta végül bizonytalanul. – Az irodán kellene megkérdezni.

– Maga ezek szerint nem erre jár.

Megsejtettem, hogy hiú, ezért gyorsan hozzátettem:

– Persze hogy nem. Maga nem az a típus, aki fél a víztől, ugye?

– Haladó mélytengeri képzésen oktatók – válaszolta, mire picit eltátottam a szám, és inkább leheltem, mint mondtam, hogy: „Ó!” Szerencsére önkéntelenül el is pirultam.

– Nem akartam megbántani.

– Nem bántott meg – mosolygott, és mielőtt bármit mondhattam volna, elsietett.

Ahogy távolodott, figyeltem az izmos vállát a szürke pólóban, a magas, arányos testfelépítését, és arra gondoltam, hogy éppen jó lesz. Éppen őt keresem. Az arca megnyerő, bár nem kifejezetten karakteres, mégis kellemes. A szeme szürkés-kék – fontos volt, hogy ne barna legyen –, a haja kellőképp világos. De még hosszú út vezetett a célig.

Ő volt a harmadik férfi, akit megszólítottam a bűváriskola előtt. Az elsőt alig tudtam lerázni. Pedig látszólag semmi nem utalt a rámenős stílusra.

– Egy ilyen helyes lány nem félhet a víztől – duruzsolta. – Bekísérem, és megkérdezzük, jó? Ismerem Nyuszit a recepción.

– Nyuszit? – hebegtem. – Azt hiszem, nem vagyok még felkészülve... a víziszonnal való szembenézésre. Bátorságot kell gyűjtenem. – És eliszkoltam.

– Hé, ne szaladjon el! – kiabált utánam.

Néha gazdag tapasztalatok birtokában is mellényúlunk. Impozáns és meggyőző személyt kerestem, de semmiképp sem tolakodót. A diplomáciai érzék, a tapintatra és visszafogottságra való képesség kulcstényező volt.

A második jelölttel is felsültem. Copfba fogott haját visszahajította kis kontyba. Magas, értelmes homloka volt, világos haja, zöldes szeme, némi lágyság az arcvonásaiban. Ez nem vont le a férfiaságából, sőt, finomabb lelki minőségeket sejtetett. Ez a mély lelkeség pillanatokon belül igazolódni látszott.

– Bocsánat... Nem tudja, itt tartják a víziszonykezelő tréninget?

Mély, átható, fürkésző pillantás. Bele az íriszembe, a retinámba, a koponyámba, míg végül a múltamnál lyukadt ki.

– A víziszonynak – mondta rekedt, halk hangon – karmikus háttere van. Előző életbeli – tette hozzá, és körülnézett, mintha retentetes titkot bízott volna rám.

Én is körülnéztem. Kisportolt, nevetgélő fiatal férfiak sereglettek ki az épületből, és néhány nő is, akiken ránézésre látszott, hogy fél kézzel elbánnak egy keszonbetegséggel.

– Karmikus? – kérdeztem vissza, a menekülésem töprengve.

Végig kellett hallgatnom egy rövid összefoglalót az iszonyok és főbiák előző életbeli okairól. Majd a személyesség mélyebb szintjére

lépve azt is elárulta, hogy őt meggyújtott szurkos hordóban dobták le a középkorban egy szikláról, ezért soha nem rak tüzet, kerüli a bort és a túrázást is. Együttéreztem, csodálkoztam – de figyeltem arra, hogy ne bízsa el magát. Aztán kimagyaráztam magam, és kereket oldottam.

Ezek után kénytelen voltam más időpontban menni, hogy Nyomulós és Karmikus se keresztezze az utam. Napokon át szobroztam az utcán telefonálást vagy bóklászást mímelve, mire át tudtam látni a bűváriskola felhozatalát. Rajmund adottságait tekintve tökéletesen megfelelőnek tűnt, és még tetszett is egy kicsit, épp csak annyira, hogy ne vegyem túlzottan zokon, ha ez nem kölcsönös. Fel kellett keltenem az érdeklődését, vigyázva, hogy belém ne szeressen. Sajnos ettől nem is kellett tartanom.

A közös kaland azonban gyakran szorosabbra fűzi a szálakat, bár ez nem mindig kedvező a végeredmény szempontjából.

3.

Amíg önre vártam, azon töprengtem, nem unja-e a sok történetet hallgatni. Úgy értem: *hivatásszerűen*. Én is kíváncsi természet vagyok, de ha valami kötelező... tudja, mire célzok.

Félreért. Nem akarom feszegetni a kettőnk közti határokat. Ez spontán, belülről fakad. Gyerekkori beidegződés. Nem voltam nyolc és fél, amikor rájöttem, hogy minden embernek a saját személye a legfontosabb, és ha szeretnék egy-két barátot – még úgy is, ha viszonylag helyes és viszonylag jómódú vagyok a többiekhez képest a suliban –, akkor az egyetlen használható recept, ha érdeklődéssel fordulok a társaim felé. Ez húzza ki a keserű gyűlölködés és irigység méregfogát. És ez sem mindig! Gondolom, erre ön is rájött, különben nem ülne itt. A megjelenése alapján elsőre más foglalkozást néznék ki önből. Ügyvédnö? Emberjogi aktivista? Magas rangú diplomata... ilyesmi. Miért mosolyog?

Elvégzett két és fél évet a jogon? Erről beszéllek!

Bocsánat. Megint kezdek eltérni. Egyébként miért hagyta ott? Gondolom, a szociális érzéke miatt. Emberközelibb hivatást szeretett volna. Úgy képzelem, hogy a férje orvos, két gyerekük van, az egyik lány, a másik fiú. Mindketten jó tanulók, a fiú sportol is. A kislány talán zenél. Hegedű vagy zongora...

Citera? Az nagyon különleges. Akkor egy picit mellélőttem. A férje foglalkozása pedig...

Nem, tényleg nem tartozik a tárgyhoz. Elnézést kérek. Az ilyen kitalálósdi nagyon szórakoztat. Illésházy úrral is így sikerült kapcsolatba lépnem. Illetve először csak a titkárnőjével. Nagyon fontos a személyes információk észben tartása. Ez olyasmi, amivel hangsúlyozhatjuk mások jelentőségét. Illésházy úr titkárnőjének például öt macskája volt. Mindnek tudtam a nevét. Most is tudom: Nyafi, Bébi, Mufurc, Klotild és Babett. Később kiderült, hogy Babett fiú, így Babó lett belőle.

Mindig az eleje a legnehezebb. A bizalmatlanság leküzdése és az érdeklődés felkeltése. Az emberek egy része alapból nem lenne zárkózott, de szinte mindenki életében van egy vagy több olyan sérülés, ami óvatosságra készíteti. Önnek ezt nem kell magyaráznom.

Illésházy úr titkárnője régi bútordarab, ahogy mondani szokás. Özvegy, a főnöke és a néhai férje fiatal korukban barátok voltak. Mivel elég jól tud gépelni, meglehetősen zord és cseppet sem kíváncsi természetű, Illésházy számára ő a tökéletes titkárnő. Az ötvenes évei közepén járhat. Térd alá érő, egyenes szabású, vastag szoknyákat visel, általában barnás árnyalatút, bár egyszer sötétzöldet is láttam rajta. A haja őszül, nem festi. Hátrafésüli a homlokából, és a természetes hullámok érdekesen keretezik az arcát. Az álla kicsit szögletes, szigorú – szerintem álmában összeszorítja a fogát, és nem lennék meglepve, ha csikorgatná is. A kulcscsomót az övére akasztva hordja, mint egy ódivatú házvezetőnő. Amerre jár, csörgés jelzi a közeledtét. A szeme mogyoróbarna, és ha jobban megnézi az ember, van benne némi kedvesség. De idő kell hozzá, hogy észrevegyük. Márpedig ki szán manapság időt arra, hogy egy érdektelennek tűnő középkorú asszony szemébe nézve kedvesség után kutasson?

Én szántam rá időt, nem is keveset.

A neve Zelma. Illik hozzá. Egy irodalmi hősnőről nevezték el, már nem emlékezett rá, melyik könyvből. Ezt csak később tudtam meg, amikor már sokadjára váraкоztam türelemmel Illésházy úr öbölre néző irodája előtt.

Zelma szívéhez a macskák emlegetése jelentette a kulcsot. A negyedik, hiábavalónak tűnő alkalommal történt.

– Ifjú hölgy – szólított meg, és látszott, rossz néven veszi, hogy néma, türelmes jelenlétemmel zavarom a hatékony és precíz munkavégzésben –, szerintem jobban teszi, ha hazamegy. Illésházy úr telefonos konferenciabeszélgetésben vesz részt, hat után pedig nem fogad látogatókat.

– Értem. Esetleg kaphatnék egy másik időpontot?

– Már ne haragudjon, hölgyem! Értem, hogy egy jótékonysági szervezettől jön, és fontos célokhoz kér támogatást, de tisztában van azzal, hogy a pozíciójánál és anyagi helyzeténél fogva Illésházy úr naponta tucatjával kap hasonló felkéréseket? Azért mondtam, hogy váraкоzzon, mert azt hittem, gyorsan véget ér ez a tárgyalás. De már látom, hogy nem lesz ideje fogadni önt. – Belelapozott egy gyöngybetűkkel zsúfoltan teleírt határidőnaplóba. – Héttől elnökségi megbeszélés, utána díszvacsora a Fekete Hattyúban, holnap kora reggel pedig elutazik két hétre üzleti ügyben.

– És ha a jövő hónapra kérnék időpontot? Fontos lenne, hogy személyesen beszéljek vele.

– Sajnálom – ingatta a fejét, és a mogyoróbarna szemekben ezúttal több volt a türelmetlenség, mint a kedvesség. – El sem tudom

mondani magának, mennyire elfoglalt – tette hozzá, és kissé száno-kozva végigmért.

Ügybuzgó, szociálisan érzékeny szerepben vonultam föl aznap, és az összes ide illő sztereotípiát magamra öltöttem. Hosszú, bő szoknya, lenge vászoning és akkora tömött vászontáska, mintha az egész teremtett világ ruházása és élelmezése az én keskeny vállamat nyomná. Vastag keretes szemüveget viseltem, a hajamat szoros copfba fogtam, szinte hátrafesztette az arcbőrömet. Remek álca volt. Kopott, kényelmes szandál, és semmi smink a természetesség jegyében. Talán fölösleges volt ennyire túljátszani. Zelma bizonyára nem talált elég elegánsnak ahhoz, hogy Illésházy úr szentélyébe lépjek ilyen félhippi stílusban.

Lassan szedelőzködtem, erősen rájátszva, hogy vert seregként távozom, amikor észrevettem a macskaszórt a szoknyája szegélyén. Ihletett pillanat volt, a sors kegyelme.

– Akkor megyek is. Zárás előtt a patikába kell érnem, mert szegény cicám egész délelőtt hányt.

– Ó, szegény drágám! Idős cica?

– Középkorú – mondtam, mert fogalmam sem volt, hogy a macskáknál a hányás időskori tünet-e, vagy inkább a kölykökre jellemző. – Szerintem romlott volt a konzerv.

Együttérzően hümmögött, és a következő tíz percben felsorolt, sőt, egy jegyzetlapra fel is írt öt megbízható macskatápmárkát.

– Kicsit drágábbak, de nem érdemes kockáztatni – magyarázta, és elmesélte, hogy járt Nyafi az akciós mexikói csirkefalatokkal a múltkorában. De lehet, hogy Klotild volt, nem vennék mérget rá.

Lelkesen sorolta mind az öt macskájáról, amit tudni érdemes. Nemcsak személyiségük és szokásaik, de rigolyáik is voltak. Babónak enyhe túlsúlya van, de azért szeret labdázni és pókokra vadászni, Mufurc viszont mindenért megsértődik, ami nem is csoda, mert Zelma egyszer ráhúzta a mancsára az ajtót. Vagy a tappancsára?

Így férkőztem be Zelma kegyeibe, és hol voltam még attól, hogy bebocsátást nyerjek a szentélybe?! Egyelőre némi halvány jóindulattal és egy macskatápos jegyzetlappal kellett beérnem. Ahogy lefelé sétáltam a villa vakítóan fehér lépcsősorán, azon tűnődtem, mire lesz ez még jó nekem. A kapcsolatépítésre azonban soha nem szabad sajnálni az időt. Sokszorosán meg tud térülni.

Lassan vonszoltam magam kifelé a parkon keresztül, miközben a hátamban éreztem Zelma tekintetét az iroda ablakából és a nagy, szárnyas kapu melletti portásfülkében trónoló őr lesújtó pillantását. Talán a hosszú, lengedező szoknyám váltotta ki a rosszallását, mindenesetre nem szimpatizált velem. Kijött a fülke elé, és testtartásával, gömbölyded, feszes pocakjával némán sugallta, hogy: „Ne vánszorogj már, anyukám, haladjunk!” Rámosolyogtam, de hiába. A háta mögött további melléképületekre esett a pillantásom. Nem volt módom alaposan megbámulni a kertet, ezért próbáltam szóba elegyedni az őrrrel.

- Meg tudná mondani, hol van a legközelebbi buszmegálló?
- Kimegy, aztán jobbra.

Megköszöntem, és kikullogtam. Az út túloldaláról visszanéztem. Ha a kertre nem is, a fehér villa impozáns homlokzatára és a keskeny oszlopokra felfutó, lilában és rózsaszínben viruló kúszónövényekre még vethettem egy búcsúpillantást. Láttam, hogy az épületet szépen

gondozott, sárga murvával felszórt kerti utak futják körbe, amelyek egy tujákkal és rózsaluvasokkal beültetett, labirintusszerű díszkertbe vezetnek. Egy hosszú lépcsősor az öböl felé kanyarodott: a villához saját strand is tartozott. A nagy, valószínűtlenül türkiz vizű úszómedence túloldalán melléképületek – a személyzet lakásai és a kiszolgálóhelyiségek – sorakoztak. A ház kétemeletes, klasszikus stílusban épült, hivalkodásmentesen, de gazdagságot és életörömet árasztva. A fehér falra felfuttatott virágok némi bohém hatást csempészték a tiszteletre méltó komolyságba.

Úgy tudtam, Illésházy egyedül élt ott, család nélkül. Akkoriban nem adtam hitelt a felületes és rosszhiszemű városi pletykáknak – pedig magukban hordozták az igazság magvait.

Halványan körvonalazódott a fejemben a terv. A cél adott volt, ám a hozzá vezető út homályba veszett. De tudtam: ütni kell a vasat, koncentrálni az erőimet, mert a várakozásban és tétovázásban az összes elszívárogo. Ismeri azt a bizonyos „tisztá lap” érzést mindennek a kezdetén? Mint egy üres, fehér papír az írókurzuson. Csodálatos pillanat, amikor még bármi megtörténhet. Ezért szeretem a japán tusrajzokat is. Lenyűgöz, hogy épp csak odatesznek valamit, miközben a „nagy fehér ismeretlen” világít mögötte. Ezért minden vonal óriási jelentőségre tesz szert a rikító „semmi” háttér előtt. Így tekintetem én is a feladatra. Ragadozóként keringtem a lehetőségek fölött, készen arra, hogy a megadott időpontban lecsapjak. Egy célzott tuspötty pont a megfelelő helyre.

Hónapokon keresztül figyeltem a villát a virágokkal. Bougainvillea: a futónövény, amely mediterrán nyaralók világosra festett, napsütötte

falaira folyik fel hatalmas lila színözönként. Ezen az éghajlaton nem őshonos, Illésházy úr azonban a bougainvilleáit is magához idomította, ahogy az alkalmazottait, az üzletfeleit és az egész várost.

Úgy tettem, mintha munkából jövet-menet a villa mellett vinne el az utam. Időnként álcáztam magam. Rossz időben a kapucnis esőkabát ragyogó jelmez, de a napszemüveg-baseballsapka és új frizura kombinációk is működnek. Árminék ekkor még nem voltak képben, bár kezdtem sejteni, hogy szükségem lesz segítőtársakra. Legélesebben Rajmund szerepe körvonalazódott a fejemben, de az is pusztán tartalékként, ha a jótékonyági szervezettel kapcsolatos tervem nem válna be. Nem vagyok naiv. Tisztában voltam vele, hogy minél több embert vonok be, annál nagyobb kockázatnak teszem ki magam. Nem csak a profizmus hiánya miatt. Számolnunk kell a személyiségek szerepével is. Ha összeeresztjük őket, kiszámíthatatlan villódzásokra, keveredésre, az erővonalak folyamatos hullámzására számíthatunk. Ez komoly kockázatot jelent.

Valójában magányos harcos vagyok. A szívem mélyén azt remélem, hogy egyedül is meg tudom csinálni – de máshogy alakult.

A városban mindenki tudja, melyik Illésházy úr villája az öböl partján. Ahogyan azt is, hogy ez a kiváló üzletember szerény, visszavonult életet él, és amikor épp nem jótékonykodik vagy elnököl az egyik patinás szervezet székében, akkor hosszú és titokzatos üzleti utakra indul a világ minden tájára. A városi újságok kizárólag a legmélyebb tisztelettel mernek írni róla, és a cikkeket olvasva az emberben felmerül a kérdés: vajon mind egy szálig megvették őket kilóra, vagy tényleg létezhet olyan köztisztületben álló személy, akinek makulátlan jó hírért

és becsületét egyetlen folt sem piszkítja be, így senkit nem visz rá a lelkiismeret, hogy bármi rosszat írjon róla?

Vagy talán csak nem eléggé érdekes, botrányos életű személyiség.

Tavasszal meghallgattam a beszédét egy rendezvényen. Egy helyi híresség, a mi szabadságharcos asszonyunk szobrát avatták a Városháza előtti téren. Illésházy közvetlenül a polgármester után emelkedett szólásra, hiszen a kétméteres, kissé vitatott esztétikumú alkotás az ő nagylelkű támogatásából valósult meg.

Látta már azt a szobrot? Állítólag az emberi, ezen belül is a női méltóságot hivatott jelképezni. Mindennap látja, mert arra jár haza? Részvétem. A Kertvárosban él? Lakik arrafelé egy ismerősöm. Szép környék. Akkor a gyerekek biztosan a Szent Margitba járnak, ugye? Jó hírű, színvonalas intézmény. Gondolom, a gyerekei jó tanulók.

Visszatérve a beszédre: egyszerűen remek volt! Illésházy úr tiszteletet parancsoló személyiség, miközben rendelkezik a közvetlen, baráti hangulat megteremtésének képességével. A leheletnyi fenyegető színezet, amit belevetítettem, a színpadon nem volt érzékelhető. Figyeltem magam körül az embereket: tátott szájjal hallgatták. Egy idősebb hölgy elsírta magát, olyan szépen beszélt Illésházy a mindannyiunkat alanyi jogon megillető szabadságról, méltóságról, az emberi élet legfontosabb sarokköveiről. Csupa közhelyet pufogtatott, ahogy az ilyenkor szokás, de nem volt feltűnő; igazán elegánsan csinálta. Időnként humorral oldotta a komoly szavakat, vagy meglepő, érzékletes hasonlatokkal cizellálta a mondanivalóját.

Tartózkodóan figyeltem. Nem volt célom, hogy fogást keressek rajta, sokkal inkább a részletes benyomás kialakítására törekedtem. Sötétszürke, hajszálcsíkos zakót viselt, némi piperkőc beütéssel.

A halványsárga selyem zsebkendő az öltönye zsebében kicsit túlzásnak tűnt egy városi rendezvényhez, a köznép soraiba ereszkedve. Babakocsit tologató anyukák, bevásárlást intéző háziasszonyok, melósok, iskola után ténfergő kamaszok, gondterhelt férfiak, kocsmában frissen ellazult arcok verődtek össze a tömegben. Mindenki kíváncsi volt a város közismert, gazdag, visszavonult életet élő emberére. Rendesen megtapsolták, ő pedig halványan elmosolyodott, biccentett, aztán sietve beszállt egy fekete autóba, amit szürke zubbonyos sofőr vezetett, és elhajtottak.

A közelben álltam, és úgy tettem, mintha telefonálnék, így sikerült egy felvételt készítenem róla. Elég elmosódott lett. Annyit mindenestre megállapítottam, hogy Illésházy úr fiatalabbnak tűnik a koránál, kisportolt, a járása könnyed, és az arca – bár jóképűnek semmiképp nem nevezném – nincs híján bizonyos vonzerőnek. Már akinek tetszik ez a típus. Tudja: mélyen ülő, világos szemek egy markáns, sűrű, őszbe vegyülő szemöldök alatt. Ha ráfókuszál az emberre, az a kényelmetlen érzésünk támad, hogy a vesénkbe, esetleg a szívünkbe lát. Veszélyes férfinak találtam. Nem azért, mert befolyásos és gazdag, hanem mert el tudja hitetni, hogy ártalmatlan, szeretetre méltó, sőt jót akar. Kaméleonnak láttam, sokféle árnyalat lehetőségével, és a véleményem a mai napig nem változott.

Egy igazi rohadék.

Összegyűjtöttem róla néhány cikket a városi újságból: fotókat rendezvényekről, kis színes tudósításokat arról, milyen hírességekkel ebédelt, mit nyitott meg, mit támogatott, miről nyilatkozott és hasonlók. A magánéletét szigorúan titokban tartja, de a közvélekedés szerint egyedül él, és a szűk baráti körén kívül nem fogad az

otthonában vendégeket. Politikai nyilatkozatai megfontoltak, diplomatikusak. Kedveli a művészeteket, főleg a 20. századi festészetet, és bőkezű támogatója a különféle kulturális rendezvényeknek. A szabadidejében szívesen sakkozik (vajon kivel? a sofőrjével?), és egy exkluzív sportklubba jár fallabdázni és teniszezni.

Annyira sablonos, gazdag üzletembernek tűnt, hogy lassan kezdtem elveszíteni iránta az érdeklődésemet. Az egyetlen értékelhető hír, amit találtam róla, az volt, hogy egy alkalommal egy dán dog szökött ki a szigorúan őrzött, magas fallal körülvett kertjéből, és megharapott egy négyéves kislányt. Az ügyet nem fűjták fel. A gyerek könnyű sérüléseket szenvedett, egy magánklinikán a legjobb ellátást kapta, és Illésházy úr bőségesen kárpótolta a családot az elszenvedett ijedségért és sérülésért, amely nyolc napon belül majdnem meg is gyógyult. Innentől kezdve köztudott volt, hogy Illésházy úrnak van egy dán dogja, amely alapvetően békés állat, és városszerte hamarosan itt is, ott is felbukkant ez a fajta – mert amit Illésházy úr csinál vagy birtokol, az mindenképp példaértékű és követendő minta.

Ma is túl sok mindent összehordtam, ugye?

Elnézést kérek. Úgy tűnhet, nem magamról mesélek, de higgye el, ez az ember már-már a rögeszmémé vált! Ha róla beszélek, egy kicsit magamról is beszélek. Később meg fogja érteni, miért mondom ezt.

4.

Nem Fruzsínának hívják a kislányát? Volt egy cikk az újságban a városi citeraversenyéről. Első helyezett: valamilyen Fruzsina. Nem jegyeztem meg a vezetéknevét. Mármint a kedves férjéét. Ő az? Nagyon szép kislány! Igazán csinos volt abban a sötétkék bársonyruhában. Hasonlít önre. Gondolom, nagyon büszkék rá.

Magamról? Hogyne. Nemrég olvastam egy szakmai cikkben, hogy a pszichoterapeuták között is megoszlanak a vélemények arról, mennyire engedjék személyessé válni a kapcsolatot a klienseikkel. Képzelve, maga jutott az eszembe! Azon morfondíroztam, hogy a kedves tartózkodása vajon fogcsikorgatva betartott szabály-e, vagy egyszerűen a jelleméből fakad. Tudom, nem fog válaszolni. Csak úgy felvettem.

Ma Árminról szeretnék beszélni. Sajnálom, hogy olyan lassan haladok a történetemmel, de ha igazán meg akarja érteni az összefüggéseket – ahogy a beszélgetéseink kezdetén említette –, akkor nem hagyhatok ki egyetlen fontos részletet sem.

Árminról ezúttal rajzokat kaptam, mégpedig őszi falevelekről. Kérdezhetné, miért nem küldött inkább egy csokor őszi falevelet – bár azt be sem engedték volna. De nem ez az oka. Ármin meg akart nekem mutatni valamit olyannak, amilyen akkor volt, amikor megpillantotta. Később már nem ugyanolyan. A falevél elfonnyad, elszárad és megbarnul. Ha színeit veszti, nem tudunk osztozni az

élményen. Ármin kényszeresen ragaszkodik a pillanatnyi dolgokhoz. A pillanathoz, ami – *huss!* – már el is múlt.

Amikor erre rájöttem, végre megtaláltam a hozzá vezető utat. Úgy kapcsolódtam hozzá, hogy mulandó közös élményeken osztoztunk: illaton, látványon, nagyon ritkán érzéseken. Testi érintésen viszont egyáltalán nem, az sok lett volna neki. Rengeteg időmbe és energiámba került, hogy megtaláljam a kulcsot hozzá, de valamilyen titokzatos okból kifolyólag kezdettől fogva éreztem, hogy megéri az erőfeszítést. Volt bennünk valami közös. A titkos életünk nagyrészt mások számára láthatatlanul zajlott, még akkor is, ha vele ellentétben én rengeteget beszélek. Talán az fogott meg először, ahogy a házfalak mentén surranva, szinte rejtőzködve igyekezett haza, szánalmasan lóbálva maga mellett a nejlonszatyrát. Mindig ugyanaz volt benne: két zsemle, némi sajt, kis zöldség és egy szelet csoki. Ármin vegetáriánus.

A földszinten lakott ugyanabban a társasházban, ahol a padlásteret béreltem. Saját lakása volt. A szülei vették azért, hogy önálló életet éljen, és ne kelljen mindennap megküzdenniük azzal a problémával, hogy Árminnal az égvilágon semmit nem lehet kezdeni. Ők legalábbis húsz éven keresztül nem jöttek rá, milyen módon léphetnének kapcsolatba a fiukkal. Ármin egy gépalkatrészeket összeszerelő csarnokban kapott munkát. Azt hiszem, papírja volt róla, hogy nincs minden rendben vele, de később arra jutottam, helyesebb lenne úgy fogalmazni: nem minden úgy van nála, mint a többségnél. Mindössze ennyit lehet kijelenteni a „mi, többiek” fölényes biztonságával.

Miután úgy-ahogy összeismerkedtünk, azzal az elhatározással mentem el a könyvtárba, hogy mindent elolvasok az autista

spektrumzavarról. De már az első szakkönyvnél megundorodtam az egésztől. Inkább az érdekelt, mi hozható ki abból, ha mi ketten kapcsolatba kerülünk. Címkementes, bár hétköznapiinak talán nem nevezhető kapcsolatba, ahol nem abból indulunk ki, hogy én vagyok a normális, neki pedig baja van. Ezért a mai napig nem tudok sokat az autista spektrumzavarról.

Eleinte észre sem vettem, hogy a házban lakik. Lefoglalt a költözés, a város újrafelfedezése és a folyton gyanakvó, szaglászó gondnok asszony, aki mindenféle ürüggyel benyomult a lakásba. Hiába tartottam példás rendet, folyton a bezárt ajtajú hátsó szoba felé pislogott. Amikor egy alkalommal a konyhában teát készítettem neki, amivel leöblítheti a szóáradatot, arra értem vissza a nappaliba, hogy a zárt ajtóm körül ólálkodik. A keze már-már a kilincsen volt. Belém hasított a gondolat, hogy rosszul választottam albérletet. Nem lett volna késő visszakozni, de a pillantásom végigsiklott a nagy üggyel-bajjal felcipelt dobozokon, amelyeket félig már ki is csomagoltam, és nem éreztem lelkierőt az újabb keresgéléshez és költözéshez. Talán hiba volt.

Marosiné kétségbeesetten próbált információt gyűjteni rólam annak érdekében, hogy egy végső, biztonságot nyújtó, konkrét ítéletet alkothasson. Folyamatosan rezgett a lécz: ott táncoltam a lelki szemei előtt a szimpátia és az ellenszenv határán. Eleinte fogalmam sem volt arról, milyen tulajdonságaimat kellene kidomborítanom, hogy a megfelelő oldalra billenjek. A beszélgetéseink ebben az időben rendkívül fárasztóak és nagy figyelmet igénylők voltak.

– A viláért sem akarnék alkalmatlankodni, csak arra gondoltam, hogy beugrom ezekkel a telefonszámokkal. Ez a vizes, ez a gázos, és

ha bármi egyéb gond adódik, akkor Pistát kellene hívni – hadarta, miközben egy gyűrött papírt szorongatott, és nem a szemembe nézett, hanem a vállam fölött a szobába. Időt sem hagyott a válaszra, már dugta is a lábát az ajtórésbe, mint a mesebeli farkas. – Ha már itt vagyok, azt is megmutatom, melyik ablak záródik olyan nehezen. És mit kell vele csinálni. Van egy trükkje.

Kínosan hátráltam, tünődve, nem hagytam-e fehérneműt szem előtt, és rossz néven veszi-e, hogy a kávésbögrémet alátét nélkül helyeztem a nyomasztóan ódivatú és kopott dohányzóasztalra. A szeme ide-oda rebtent az ablak felé menet.

– Látom, szépen berendezkedett. Nem biztos, hogy jó ötlet azon a polcon könyveket tartani. Meg van görbülve. Nem arra tervezték, hogy több száz kilót tartson. Dísz tárgyaknak, csecsebecséknek van kitalálva.

Nem akartam megbántani azzal, hogy felhívom a figyelmét a tényre: valószínűleg nem sok olyan bérlő van, aki a koszos padlásszobájában landolva egy rakás nippet és csecsebecsét pakol ki a polcra jó dolgában.

– Kedves, hogy mondja. Épp azon gondolkodtam, mi a csudának hurcolom ezt a sok könyvet. Nagy részük szakkönyv, pedig már hivatást váltottam. Láttam a közelben egy antikváriumot. Talán mindet eladom, amint lesz egy szusszanásnyi időm.

– Mivel foglalkozott? – kérdezte, és nagy bánatomra leült. – Hú, de meleg van itt! – Hirtelen rájött, hogy ez marketingszempontról nem igazán szerencsés megjegyzés egy friss bérlőnek, ezért folytatta: – Nagyon kimelegedtem, már vagy ötször kellett föl-le szaladnom. Mindig van valami baj.

Hoztam neki egy pohár vizet.

– Informatikus voltam, de most fordítóként dolgozom. Gyerek-koromtól sok időt töltöttem külföldön, anyanyelvi szinten beszélek franciául.

Az arcát figyeltem: mikor felhősödik el, és mikor derül fel. E változások mentén alakítottam a mondataimat. Szeretem a spontán, kiélezett helyzeteket. Ilyenkor érzem, hogy igazán élek: a következő pillanat csupa bizonytalanság, kockázat és lehetőség.

– Vagy úgy. – Kézfejevel letörölte a szája fölötti finom pihékre akaszködő vízcseppeket, majd kezét a mintás szoknyájába kente. – Rögtön láttam, hogy van magában valami idegenszerű. Igen, olyan franciás. Talán a ruhái teszik, nem is tudom.

Támadt egy ötletem.

– Valóban szeretek öltözködni. Túl sok is a holmim. – Felemelkedtem, és a szekrény felé indultam, figyelve, hogy szinte lábujj-hegyen suhanjak a bútorok között. Hosszú, egybeszabott vászonruha volt rajtam, vállpántos, libbenő. – A szükségesnél legalább nyolc-tíz darabbal több kendőm van. Tudja – mosolyogtam –, az a baj, hogy nagyon vonzanak a színárnyalatok, képtelen vagyok ellenállni a vásárlásnak. Nagy örömömre szolgálna, ha elfogadna egy-két darabot.

Tátott szájjal bámult rám.

– Megfigyeltem, hogy ön is ad az eleganciára. Szerintem egy nőnek nem lehet elég kendője. Nos? Elfogadja ezeket? – nyújtottam felé kettőt.

Bámulta a kendőket, a szája picit elnyílt. Ezt a csatát megnyertem.

Kézbe vette az egyiket, a falitükrökhöz lépett, és a nyaka köré tekerte. Földszínek – barnák, rozsdavörösek, bézsek – futottak

körbe az anyagon, és a kávébarna pulóvere fölött váratlan örvényléssel halvány rózsaszínre melegítették a sápadt, komor arcát. Ő is észrevette a változást.

– Nahát... nem is tudom – motyogta, aztán felém fordult, és elmosolyodott, kivillantva a sárgásra színeződött, kusza fogsorát. – Tudja, mit? Miért ne? Ha magának nem kell.

– Nagyon jól áll. – Távolságtartó kedvességgel és szakértelemmel méricskéltem, mint egy exkluzív ruhaüzlet divattanácsadója. – Fiatalítja – tettem hozzá óvatosan –, és sugárzik magáról az életöröm.

Ez tetszett neki, és mohón nyúlt a másikért. Lila, fehér és mályva szép és ridegen elegáns virágmintában. Már tekerte is a nyaka köré. Nem az ő színei voltak, de elégedettnek tűnt.

– Az előbbi volt a telitalálat, de el tudom képzelni, hogy más színű ruhákkal ez is csodálatosan áll majd önnek.

Felfelé nézett, a szemét forgatta.

– Például a világoskék kosztümmel... és van az a sötétkék szvetterem. Meg a kék őszi kabátom... Aztán... lássuk csak...

– Vigye el mindkettőt! – mondtam, és az ajtó felé mozdultam, épp csak egy milliméternyit, hogy ne is lássa, csak tudat alatt észlelje az ajánlott haladási irányt.

De nem észlelte.

Még másfél órát töltött a fotelben, időnként a szekrény felé pislogva, a selejtezés hasznosságára terelve a szót. Ám én megkeményítettem a szívemet, és nem fedtem fel előtte a ruhatáramat. Tartalékolnom kellett, mert az csak egy dolog, hogy két kendőbe került a megelőlegezett jóindulata, de pontosan tudtam: a tény, hogy egy fedél

alatt élünk, számos alattomos csapdát és ütközőpontot rejthet. Nem volt annyi kendőm, mint állítottam, és az összes többit sajnáltam volna viszontlátni a ráncokkal barázdált, petyhüdt nyakán. Bár némi simogató érzést azért okozott a látvány, ahogy a lilát összehajtogatta, a sárgásbarnát pedig gondosan újra a nyakába tekerte, és öt percig igazgatta a fekete foltos tükör előtt. Szeretek örömet szerezni.

Marosiné említette először Ármint a rendszeressé váló „csak beugrottam egy percre, drágám” típusú látogatásai alkalmával. Egyre jobban terhemre volt, de akkoriban találtam rá a villára, és túlságosan lefoglalt Illésházy mindennapjainak feltérképezése, semhogy stratégiát tudtam volna kidolgozni Marosiné távol tartására. Elméje egy védett zugában fenntartott egy területet a velem szembeni előítéletnek, de egyelőre nehezen talált fogást rajtam.

Először alig figyeltem rá, amikor Árminról kezdett csevegni.

– Húszéves srác, Halak jegyű, a földszinten lakik. Rendes fiú – mondta, aztán lehalkított hangon hozzátette: – Tudja, nem egészen százas. – Ráncos, májfoltokkal pettyezett kézfejét néhányszor elhúzta az arca előtt. – A szülei kedves emberek, minden hétvégén elviszik ebédelni. Jómódúak egyébként.

– Nem lehet annyira beteg, ha egyedül él.

– Nem beteg! – tiltakozott. – Csak nem lehet vele szót érteni. Merthogy meg sem szólal – kuncogott, aztán kihúzta magát. – Nincs vele semmi gond. Fizeti a közös költséget, nem bömbölteti a tévét, nem önti mellé a kukát. Csak tudja... jó szomszédság, egy kis csevegés... hát, emberek vagyunk!

– Tudom. – Reméltem, hogy nem hangzik sóhajnak.

Szidtam magam, hogy ezt a lakást választottam, de a közlekedés kiváló volt, és szeretem a tetőteret. Magasabb nézőpontot biztosít. Rálátással, levegővel. Ez sokat jelent számomra.

Erről jut eszembe: jövő héten érkezik a cellatársam. A beceneve Cica, amúgy Cecília. Állítólag visszajáró... így mondják? Szóval ismeri a helyet. A börtönőr szélesen mosolygott, amikor mindezt közölte. Nem tudtam elmenni a mosolyán. Balsejtelmeim támadtak, és azonnal végignézttem a holmimat, hogy szükség esetén mivel tudnám lekenyerezni ezt a Cicát.

A jelszavam: folyamatos éberség. Bár őszintén szólva kicsit kezdek belefáradni.